

Invasiva främmande arter på land

Håll koll på dessa växter och
rapportera in dina fynd!

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Länsstyrelsen
Norrbotten

Länsstyrelsen
Västerbotten

Länsstyrelsen
Västernorrland

Vi behöver dig!

Alla som rör sig ute i naturen kan göra en stor insats för att motverka att invasiva främmande arter sprids. Det är viktigt att lära sig känna igen arterna och att rapportera fynden.

Har du dem på din tomt?

Ta då reda på bästa bekämpningsmetod och ta bort dem så snart du kan. Var noga med att inte sprida växtresterna i naturen. Släng dem istället för förbränning. Tack för att du gör en viktig insats!

Vad är invasiva främmande arter?

Invasiva främmande arter är djur, växter eller svampar som tagit sig till en ny plats med hjälp av människan och där orsakar problem. Där kan de konkurrera ut inhemska arter, sprida sjukdomar och orsaka stora ekonomiska problem. Invasiva främmande arter är ett av de största hoten mot biologisk mångfald.

Växtarter att hålla koll på i norra Sverige

Norra Sverige har hittills varit relativt förskonat från invasiva främmande arter, men klimatförändringarna kommer sannolikt att göra det lättare för såväl djur som växter att etablera sig här.

För att minska påverkan av invasiva arter behöver vi lära känna igen dem, både de som redan etablerat sig här och sådana som bedöms kunna dyka upp inom en snar framtid. Här är sju växtarter att hålla koll på.

Jättebalsamin

Jättebalsamin växer oftast vid vattendrag och andra fuktiga miljöer, men kan också hittas på hyggen och torrare platser. Den bildar höga och täta bestånd som effektivt konkurrerar ut andra arter om plats och ljus.

Den är förbjuden i EU.

Jättebalsamin producerar stora mängder nektar som gör den mycket omtyckt av pollinatörer. Den kan också förändra näringsomsättningen i marken, vilket gör det svårare för andra arter att etablera sig där.

Jättebalsamin är en upp till tre meter hög ettårig ört med rödaktig stjälk och purpurroda till ljusrosa blommor. Fröna bildas i kapslar och när de är mogna sprätter fröna iväg vid minsta beröring.

Rapportera fynd av invasiva främmande arter:

www.invasivaarter.nu | www.artportalen.se

Jätteloka

Jätteloka förekommer främst i södra Sverige, men har spridit sig allt längre norrut. Den kan hittas på de flesta platser, till exempel öppna, näringsrika och fuktiga marker, igenvuxna gräsmarker samt i parker och trädgårdar. **Den är förbjuden i EU.**

Arten är giftig! Växtsaften är fototoxisk, vilket betyder att den orsakar brännskador på huden i kombination med solljus.

Den högväxta jättelokan är en flerårig växt som kan bli fem meter hög. Den bildar oftast en enkel, lilafleckig och räfflad stam som kan bli närmare 10 centimeter tjock. Blomflockarna är vita, platta och kan bli en halv meter breda. Bladen är vasst parflikiga och upp till tre meter långa. Den kan bilda stora och täta bestånd.

Rapportera fynd av invasiva främmande arter:

www.invasivaarter.nu | www.artportalen.se

Tromsöloka

Tromsöloka påträffas framför allt i mellersta Norrland, särskilt i Västerbottens län. Den växer ofta på relativt öppen, näringsrik och gärna fuktig mark, i anslutning till tätorter, längs vägar, i parker och trädgårdar.

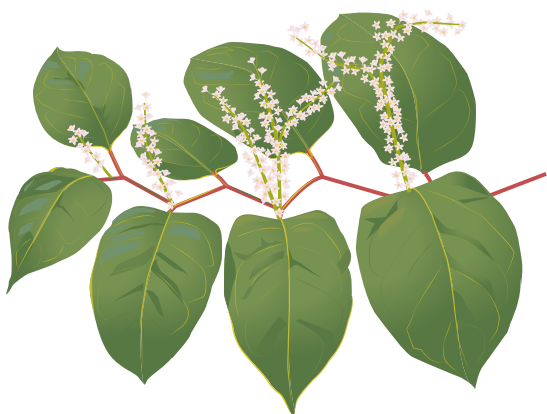
Den är förbjuden i EU.

Arten är giftig! Växtsaften är fototoxisk, vilket betyder att den orsakar brännskador på huden i kombination med solljus. Luktas anis.

Precis som jätteloka är den en mycket stor och vitblommig växt som kan nå en höjd av drygt fyra meter, med 50 centimeter breda blomflockar. Bladen är parflikiga och kan bli två meter långa. Stammens nedre del är oftast enhetligt rödlila och en planta kan ha upp till fem stammar. Tromsölokans blomställning är tydligt välvd.

Rapportera fynd av invasiva främmande arter:

www.invasivaarter.nu | www.artportalen.se

Parkslide

I Sverige förekommer parkslide vanligtvis vid ängsmark och skogsbryn, i trädgårdar och annan kulturlandskapad mark. Den bildar täta bestånd och kan snabbt ta över ett stort område.

Parkslide anses idag vara en av de värsta invasiva växterna i världen eftersom den är svår att utrota. Växten kan överleva i årtionden utan synliga blad och den har ett mycket livskraftigt rotsystem där rötterna går djupt ner i marken. Så lite som 0,7 millimeter av en rotbit kan ge upphov till en ny planta.

Parkslide är en upp till två och en halv meter hög ört med bambuliknande växtsätt. Bladen är äggrunda med tvär bakkant och en spets längst ut. Stjälkarna är grova, ihåliga och till färgen ljusgrön med rödaktiga fläckar. Parkslide kan lätt förväxlas med jätteslide eller hybridslide, men då alla är lika svåra att bekämpa bör de hanteras på samma sätt.

Rapportera fynd av invasiva främmande arter:

www.invasivaarter.nu | www.artportalen.se

Vresros

Vresrosen är en mycket tålig och lättodlad ros som trivs bra i vårt klimat. Med sina väldoftande och rosa enkla blommor har den blivit en populär prydnadsväxt både i trädgårdar och parker.

Vresrosens nypon kan överleva flytande i vatten under lång tid och har därmed spridit sig i kustmiljöer. Då rosen tål både torka och saltstänk klarar den sig väldigt bra på stränder. Får den fäste breder den snabbt ut sig i stora, ogenomträngliga och taggiga bestånd. Vresrosen sprids även med hjälp av fåglar.

Vresrosen känns igen på sina stora, mörkrosa och väldoftande blommor och rynkiga mörkgröna blad. Busken blir en till två meter hög och bestånden kan bli mycket vidsträckta.

Rapportera fynd av invasiva främmande arter:

www.invasivaarter.nu | www.artportalen.se

Blomsterlupin

Blomsterlupin är den mest utspridda invasiva växten i landet och hittas numera även i fjällmiljöer. Den är en flerårig ärtväxt som oftast växer längs vägar och banvallar.

Blomsterlupin binder kväve och gödslar därför marken där de växer. Det missgynnar till exempel ängsväxter som vill ha det näringsfattigt. Frönas grobarhet minskar med tiden, i enstaka fall kan de överleva i 70 år.

Blomsterlupin blir närmare en meter hög och blommorna sitter tätt sammansatta på en spira. De kan bilda stora hav av blåa, vita och rosa blommor som blir så täta att i princip inga andra arter kan växa där. De fingrade bladen sitter på långa skaft från stjälken och rotstammen.

Rapportera fynd av invasiva främmande arter:

www.invasivaarter.nu | www.artportalen.se

Kanadensiskt gullris

I Sverige förekommer kanadensiskt gullris framför allt i södra och mellersta delen av landet, men den har på senare tid börjat dyka upp även i norr. Den är en populär trädgårdsväxt runt om i landet.

Arten är mycket anpassningsbar och kan växa i princip överallt, fuktigt som torrt, näringsfattigt som näringsrikt. Oftast hittas den i trädgårdar, vägkanter, banvallar och övergivna fält.

Kanadensiskt gullris är en flerårig ört som blommar under hösten och kan bli upp till två meter hög. Blommorna sitter i toppen av växten som en spira och består av många små gula blomkorgar. De långsmala bladen fäster direkt på stammen. Varje planta kan släppa flera tusen frön per år som effektivt sprids med vinden.

Rapportera fynd av invasiva främmande arter:

www.invasivaarter.nu | www.artportalen.se

Parksallat

I Sverige förekommer parksallat i hela landet efter att ha spridit sig från trädgårdar. Den är förväxlingsbar med cikorian. Arten är mycket invasiv. Den växer i täta bestånd och kan ta över stora områden om den får fäste. Den trivs i sol till halvskugga i välgödslad jord.

Parksallat är flerårig, har gröna låga bladrosetter och höga blomstjälkar med blå till lila blommor. Den börjar växa tidigt på våren och bladen kan bli upp till 30 cm långa. Den sprids med frön och underjordiska rötter som har långa utlöpare. Rötterna är energirika och har vilande knoppar längs roten. Vid bekämpning är det därför viktigt att få bort så många rotdelar som möjligt och inte flytta på jorden.

Rapportera fynd av invasiva främmande arter:

www.invasivaarter.nu | www.artportalen.se

Vad kan du göra för att hjälpa till?

1. Stoppa spridningen

Det viktigaste du kan göra är att hjälpa till att stoppa spridningen av invasiva främmande växter. Det gör du genom att:

- Inte slänga växtavfall i naturen.
- Inte slänga invasiva arter i komposten.
- Transportera invasiva växter på ett säkert sätt, alltid inneslutet i påsar.
- Aldrig köpa växter som du tror kan vara invasiva.
- Aldrig ge bort invasiva växter.
- Rapportera in om du ser en invasiv art.

2. Bekämpa invasiva växter med rätt metod

Invasiva växter kan vara svåra att bekämpa. Fel metod kan orsaka spridning av växten. Kontakta länsstyrelsen för rådgivning eller titta på naturvårdsverkets hemsida angående lämplig metod för din planerade bekämpning.

3. Hjälp varandra!

Vi står inför en stor utmaning att bekämpa invasiva främmande arter. Det gäller växter såväl som djur.

Det bästa sättet att slippa få en invasiv växt på sin fastighet är att se till att den heller inte finns hos grannen.

Skanna QR-koden och rapportera in om du ser invasiva främmande arter.

EU-förordningen om invasiva främmande arter:

Det är förbjudet att importera, sälja, odla,
föda upp, använda, byta, släppa ut i naturen
eller hålla levande exemplar av de arter
som finns upptagna på EU:s förteckning
över invasiva främmande arter.

Läs mer om invasiva främmande arter:

www.naturvardsverket.se

www.artfakta.se/artbestamning

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Länsstyrelsen
Norrbotten

Länsstyrelsen
Västerbotten

Länsstyrelsen
Västernorrland